ARREST VAN HET HOF (Derde kamer)
2 oktober 1986 *

In zaak 75/85,

V. R., voormalig ambtenaar op proef van de Commissie van de Europese Gemeenschappen, wonende te Rome, vertegenwoordigd door G. Napoletano en G. Ippolito, advocaten te Rome, domicilie gekozen hebbende te Luxemburg ten kantore van B. Moutrier, advocaat aldaar, 16, avenue de la Porte-Neuve,

verzoeker,

tegen

Commissie van de Europese Gemeenschappen, vertegenwoordigd door G. Berardis, lid van haar juridische dienst, domicilie gekozen hebbende te Luxemburg bij G. Kremlis, lid van haar juridische dienst, bâtiment Jean Monnet, Kirchberg,

verweerster,

betreffende een beroep tot nietigverklaring van een ontslagbesluit en tot toekenning van schadevergoeding,

wijst

HET HOF VAN JUSTITIE (Derde kamer),

samengesteld als volgt: U. Everling, kamerpresident, Y. Galmot en J. C. Moitinho de Almeida, rechters,

advocaat-generaal: M. Darmon
griffier: H. A. Rühl, hoofdadministrateur

gelet op het rapport ter terechtzitting en ten vervolge op de mondelinge behandeling op 13 maart 1986,

gehoord de conclusie van de advocaat-generaal ter terechtzitting van 29 mei 1986,

* Procestaal: Italiaans.

het navolgende

ARREST

1 Bij verzoekschrift, neergelegd ter griffie van het Hof op 21 maart 1985, heeft V. R., voormalig ambtenaar op proef van de Commissie van de Europese Gemeenschappen, beroep ingesteld in hoofdzaak strekkende tot nietigverklaring van het besluit van de Commissie van 19 juli 1984 om hem aan het einde van de proeftijd te ontslaan, alsmede van het besluit op zijn klacht en alle voorbereidende handelingen, en voorts strekkende tot vergoeding van materiële en immateriële schade.

2 Verzoeker, een universitair gevormd natuurkundige met specialisatie statistiek, heeft met succes deelgenomen aan het algemeen vergelijkend onderzoek COM/A/313, dat door de Commissie was georganiseerd voor de vorming van een reserve van administrateurs in de rangen A 7 en A 6. In de aankondiging van vergelijkend onderzoek werd de aard van de functies omschreven als „het aan de hand van algemene richtlijnen verrichten van scheppende werkzaamheden, studies of controle in verband met de activiteiten van de Gemeenschappen op het terrein van de economie". Uit de verschillende opties had verzoeker in zijn sollicitatieformulier gekozen voor „econometrie en statistiek" en „macro-economie met inbegrip van het monetaire en het fiscale beleid".

3 Nadat de Commissie bij mededeling van vacature COM/305/82 een administrateurspost van de rang A 7/6 bij de gespecialiseerde dienst „Communautaire leningen: ontwikkeling van de instrumenten" vacant had verklaard, werd verzoeker op 2 augustus 1983 met ingang van 15 juli 1983 bij deze dienst aangesteld als ambtenaar op proef van de rang A 6. Omdat de administratie echter op 1 augustus 1983 had besloten om de betrokken post eveneens met ingang van 15 juli 1983 over te brengen naar de afdeling „Ramingen op middellange termijn", begon verzoeker zijn proeftijd in werkelijkheid bij deze afdeling.

4 Op 21 maart 1984 bracht de bevoegde hiërarchieke meerdere van verzoeker de in artikel 34, lid 2, Ambtenarenstatuut voorgeschreven beoordeling aan het einde van de proeftijd uit. Deze beoordeling kwam erop neer, dat verzoeker niet geschikt was voor de met zijn functie overeenkomende taken. Dit werd aldus toegelicht,

dat verzoeker „stellig hooggekwalificeerd is op het gebied van de mathematische statistiek en de techniek van het analyseren van gegevens", maar dat „zijn macro-economische kennis veel beperkter is en zijn redactionele vaardigheid bij het opstellen van rapporten onvoldoende is gebleken". Het stagerapport vervolgt: „R. past met zijn capaciteiten onvoldoende in de essentiële werkzaamheden van het directoraat-generaal, te weten de bestudering van het economisch beleid en de desbetreffende schriftelijke rapportage". De aanbeveling van de hiërchieke meerdere hield dan ook in, verzoeker aan het einde van de proeftijd te ontslaan.

5 Bij nota van 18 april 1984 deelde de directeur Personeelszaken en Algemeen beheer verzoeker mee, dat hij, gelet op de beoordeling aan het einde van de proeftijd, tot zijn ontslag zou moeten besluiten, doch dat de administratie hem toch nog een kans wilde geven om zijn vakbekwaamheid te bewijzen door middel van „een vergelijkende analyse van statistische aard", die hij onder toezicht van twee mentoren binnen een aanvullende periode van drie maanden moest verrichten. Nadat verzoeker met dit voorstel akkoord was gegaan, deed de administratie hem bij schrijven van 25 april daaraanvolgend de omschrijving van het te verrichten onderzoek toekomen.

6 Op 10 juli 1984 gaven de mentoren hun commentaar op het inmiddels verrichte onderzoek. Zij erkenden dat R. de voor dit soort onderzoeken noodzakelijke theoretische kennis bezat en dat hij had getracht oplossingen voor het probleem aan te dragen. Zij merkten echter op, dat het onderzoek blijk gaf van „een gebrek aan gevoel voor synthese, wat tot uiting komt in de moeite die de betrokkene heeft om hoofd- en bijzaken uit elkaar te houden", van „een gebrek aan distantie, dat hem belet om achter de cijfers de economische betekenis van de waargenomen verschijnselen te ontdekken", en van „een overmatig gebruik van vrij onbegrijpelijk wetenschappelijk jargon". Op grond hiervan concludeerden de mentoren, dat „uit het onderzoek niet het soort praktische conclusies kan worden getrokken dat de gebruiker mag verwachten".

7 Bij besluit van 19 juli 1984 heeft het tot aanstelling bevoegd gezag verzoeker per 31 augustus 1984 ontslagen: daarbij hield het zowel rekening met het stagerapport betreffende verzoekers geschiktheid en rendement als met het oordeel over het door hem verrichte onderzoek, dat aan het einde van de verlengde proeftijd was uitgebracht. Uit deze beoordelingen zou zijn gebleken, dat verzoeker „niet heeft

bewezen over voldoende beroepskwaliteiten te beschikken voor aanstelling in de met zijn ambt overeenkomende rang".

8 Nadat zijn op grond van artikel 90, lid 2, Ambtenarenstatut ingediende klacht bij besluit van de Commissie van 13 december 1984 was afgewezen, heeft verzoeker het onderhavige beroep ingesteld.

De vordering tot nietigverklaring van het ontslagbesluit

9 De middelen die verzoeker aanvoert in verband met zijn vordering tot nietigverklaring van het ontslagbesluit en van de voorbereidende en bevestigende handelingen, blijken bij nadere beschouwing drie grieven te behelzen, te weten onregelmatigheden in de motivering van de bestreden besluiten, schending van artikel 4 van het Statuut en van het non-discriminatiebeginsel, en schending van artikel 34 van het Statuut.

10 Verzoeker stelt in de eerste plaats, dat de motivering van de bestreden besluiten innerlijk tegenstrijdig en kennelijk onjuist is. In het stagerapport van 21 maart 1984 zou niet nauwkeurig zijn aangegeven, welke kennis verzoeker in onvoldoende mate bezat. De motivering van het rapport van 10 juli 1984 zou innerlijk tegenstrijdig zijn, doordat het verzoeker een gebrek aan gevoel voor synthese verwijt, terwijl hem juist was opgedragen een analyse en niet een synthese van het gestelde probleem te maken. Bovendien zou dit laatste rapport ten onrechte gewagen van een overmatig gebruik van wetenschappelijk jargon in het onderzoekverslag. Tot staving hiervan legt verzoeker twee van hoogleraren afkomstige beoordelingen van het onderzoek over. Voorts verzoekt hij het Hof, zo nodig een deskundigenonderzoek te gelasten naar de wetenschappelijke waarde ervan.

11 De Commissie merkt vooreerst op, dat de administratie de geschiktheid van de ambtenaar op proef voor een bepaalde functie globaal moet beoordelen. Vervolgens betwist zij, dat er een contradictie bestaat tussen de beoordeling in het rapport van 10 juli 1984 en de opdracht die verzoeker van de administratie had gekregen; gezien de taak van de dienst zou men zich immers moeilijk kunnen voorstellen dat iemand een analyse verricht zonder tot concrete conclusies te komen. Ten slotte zou de ongeschiktheid van verzoeker om in een administratieve eenheid te werken, worden bevestigd door zijn onvermogen om zich op de juiste wijze uit te

drukken. De Commissie preciseert in dit verband, dat het niet enkel gaat om de wetenschappelijke kwaliteit van het werk, maar ook om de bruikbaarheid ervan in een overheidsdienst.

12 In de eerste plaats zij eraan herinnerd, dat luidens artikel 25, tweede alinea, Ambtenarenstatuut „iedere voor [de ambtenaar] nadelige beslissing met redenen dient te zijn omkleed". Volgens vaste rechtspraak moet die motivering het Hof in staat stellen de wettigheid van het besluit te toetsen, en de betrokkene de nodige gegevens verschaffen om na te gaan of het besluit gegrond is of niet. Meer in het bijzonder dient een besluit om een ambtenaar op proef niet in vaste dienst aan te stellen, in zijn motivering de belangrijkste overwegingen te vermelden die de instelling tot haar conclusie hebben gebracht, dat de kwaliteiten en het gedrag van de ambtenaar op proef geen aanstelling in vaste dienst rechtvaardigen.

13 In casu blijkt uit de overwegingen van het besluit van 19 juli 1984, in samenhang met de beoordeling van de beroepskwaliteiten van verzoeker in de rapporten van de administratie van 21 maart en 10 juli 1984, waarnaar in die overwegingen wordt verwezen, dat de Commissie haar besluit heeft gebaseerd op een aantal gegevens die zowel betrekking hebben op de geschiktheid van de betrokkene om zijn functie behoorlijk te vervullen, als op de kwaliteit van zijn werk. Bij analyse blijken de hem verweten tekortkomingen enerzijds verband te houden met zijn kennis en anderzijds met zijn redactionele vaardigheden. De bestreden besluiten vermelden dus met voldoende duidelijkheid en nauwkeurigheid de redenen waarom de Commissie heeft gemeend dat aanstelling van verzoeker in vaste dienst niet in het belang van de dienst was.

14 Anders dan verzoeker stelt, is deze motivering niet innerlijk tegenstrijdig en bevat zij geen kennelijke feitelijke onjuistheden. De rapporten van 21 maart en 10 juli 1984 erkennen overeenstemmend, dat verzoeker op het gebied van de statistiek hoog gekwalificeerd is, doch stellen ook vast dat zijn macro-economische kennis beperkt is en vooral dat de kwaliteit van zijn schriftelijk werk onvoldoende is. In dit verband kan ook niet worden aangevoerd, dat het rapport van 10 juli 1984 spreekt van een gebrek aan gevoel voor synthese, terwijl er om een analyse was gevraagd; analyse en synthese zijn immers twee complementaire methodes om de oplossing te vinden van de in de onderzoeksopdracht gestelde opgave, namelijk het trekken van economische conclusies uit statistische gegevens.

15 Het oordeel over de verdiensten van ambtenaren komt uitsluitend aan de administratie toe. Het kan dus niet worden aangetast door deskundigenrapporten waaruit de wetenschappelijke waarde van het verrichte onderzoek moet blijken. Het Hof ziet dan ook geen aanleiding om de door verzoeker daartoe overgelegde deskundigenrapporten in aanmerking te nemen of om zelf een expertise over het onderzoek te gelasten.

16 Nu verzoeker niet heeft aangetoond dat de motivering van de bestreden besluiten innerlijk tegenstrijdig of kennelijk onjuist is, moet dit middel worden afgewezen.

17 In de tweede plaats stelt verzoeker, dat zijn tewerkstelling bij de afdeling „Ramingen op middellange termijn" in strijd was met artikel 4, tweede alinea, Ambtenarenstatuut, omdat de in dit artikel voorgeschreven kennisgeving van vacature voor de betrokken post niet heeft plaatsgevonden. De kennisgeving van vacature COM/305/82 had immers betrekking op een administrateurspost bij de gespecialiseerde dienst „Communautaire leningen: ontwikkeling van de instrumenten". Verzoeker had dus bij die dienst moeten worden aangesteld. Verder stelt verzoeker, dat de wijziging van zijn tewerkstelling in strijd is met het non-discriminatiebeginsel, doordat hij als gevolg hiervan zijn proeftijd heeft vervuld in een functie die minder paste bij zijn bekwaamheden.

18 Gelijk de Commissie heeft beklemtoond, heeft artikel 4 Ambtenarenstatuut betrekking op de interne bekendmaking van vacatures. Deze bepaling moet worden gelezen in samenhang met artikel 29, lid 1, van het Statuut, dat de volgorde aangeeft waarin de instelling de verschillende mogelijkheden om in vacatures te voorzien, moet onderzoeken, waarbij het personeel van de Gemeenschappen voorrang heeft boven kandidaten van buiten. Uit het feit dat deze bepaling dus de belangen van het personeel van de instelling beoogt te beschermen, volgt dat kandidaten van buiten, zoals verzoeker, zich niet op een eventuele schending ervan kunnen beroepen.

19 Ook de klacht dat de Commissie verzoeker, in strijd met het gelijkheidsbeginsel, heeft tewerkgesteld in een functie die niet paste bij zijn bekwaamheden, kan niet slagen, daar niet is aangetoond dat de taken die verzoeker moest vervullen, niet overeenkwamen met de functieomschrijving in de kennisgeving van het vergelijkend onderzoek COM/A/313, op grond waarvan hij was aangeworven. Vaststaat dat het werkterrein van de afdeling waar verzoeker was tewerkgesteld (Ramingen op middellange termijn), en zeker het onderwerp van het statistisch onderzoek dat

hij tijdens de aanvullende proeftijd moest verrichten, minstens onder één van de door de aankondiging van het betrokken vergelijkend onderzoek geboden en door verzoeker bij zijn sollicitatie gekozen opties viel, namelijk onder de optie „econometrie en statistiek".

20 Bijgevolg moet ook het middel ontleend aan schending van artikel 4, tweede alinea, Ambtenarenstatuut en van het non-discriminatiebeginsel, worden afgewezen.

21 In de derde plaats klaagt verzoeker over schending van artikel 34, lid 1, Ambtenarenstatuut, dat de duur van de proeftijd voor ambtenaren van de categorie A op negen maanden stelt. Verlenging van deze statutaire periode zou niet mogelijk zijn, zelfs niet met instemming van de betrokkene, tenzij zich een van de in dit artikel limitatief opgesomde situaties voordoet, hetgeen in casu echter niet het geval was.

22 De Commissie antwoordt hierop, dat tot verlenging van de proeftijd was besloten in het belang en met instemming van verzoeker, die anders op grond van het rapport van 21 maart 1984 aan het einde van de proeftijd van negen maanden had moeten worden ontslagen. Het Statuut zou zich er niet tegen verzetten, dat de administratie uit billijkheidsoverwegingen een welwillender houding aanneemt jegens de ambtenaren.

23 Zoals uit het voorgaande blijkt, waren de in het stagerapport van 21 maart 1984 geconstateerde tekortkomingen van verzoeker op het vlak van bekwaamheid en rendement van dien aard, dat het alleszins gerechtvaardigd was om hem na het einde van de statutaire proeftijd niet in vaste dienst aan te stellen. Het met zijn instemming genomen besluit om de proeftijd in afwijking van artikel 34, lid 1, van het Statuut te verlengen, is dus in zijn belang genomen, ten einde hem alsnog de kans te geven zijn beroepskwaliteiten, waarvan tijdens de statutaire proeftijd niet op bevredigende wijze was gebleken, aan te tonen.

24 Onder deze omstandigheden kan verzoeker er zich niet op beroepen dat het betrokken besluit onregelmatig was, nu dit hem een — door hem vrijwillig aanvaard — voordeel heeft gegeven. Het middel ontleend aan schending van artikel 34, lid 1, van het Statuut, moet derhalve eveneens worden afgewezen.

25 Bijgevolg moet het eerste onderdeel van het beroep worden verworpen.

De vordering tot wijziging van de motivering van het ontslagbesluit

26 Nu de primaire vordering tot nietigverklaring van de bestreden besluiten is afgewezen, moet de subsidiaire vordering worden onderzocht, welke strekt tot wijziging van de motivering van deze besluiten in niet-diffamatoire zin. Verzoeker wil met deze vordering in wezen bereiken, dat de Commissie wordt verboden te verklaren dat hij de voor aanstelling in vaste dienst vereiste beroepskwaliteiten miste.

27 Dienaangaande zij opgemerkt, dat een besluit om een ambtenaar aan het eind van de proeftijd niet in vaste dienst aan te stellen, noodzakelijkerwijs beoordelingen bevat waaruit blijkt dat hij de voor de betrokken functie vereiste kwaliteiten mist. Het kan de instelling dan ook niet worden verboden om in de motivering van zo'n besluit een dergelijke beoordeling op te nemen.

28 Dit onderdeel van het beroep moet dus eveneens worden verworpen.

De schadevordering

29 Met betrekking tot de vordering tot toekenning van een vergoeding voor materiële en immateriële schade zet verzoeker uiteen, dat de beoordeling door de administratie van zijn beroepskwaliteiten zijn goede naam kan schaden en dat de verlenging van de proeftijd en de daarmee samenhangende vertraging bij de bepaling van zijn status hem in onzekerheid had gelaten en hem had belet om ander werk te vinden.

30 Dienaangaande kan worden volstaan met op te merken, dat verzoeker niet heeft weten aan te tonen, dat de besluiten van de Commissie die hem eventueel schade zouden kunnen berokkenen, en in het bijzonder het besluit van 18 april 1984 tot verlenging van zijn proeftijd en het ontslagbesluit van 19 juli 1984, een aspect van onrechtmatigheid vertonen waarop verzoeker zich met vrucht zou kunnen beroepen.

31 Mitsdien moet ook dit onderdeel van het beroep worden verworpen.

Kosten

32 Ingevolge artikel 69, paragraaf 2, van het Reglement voor de procesvoering moet de in het ongelijk gestelde partij in de kosten worden verwezen, zo dit is gevorderd. Volgens artikel 70 van het Reglement voor de procesvoering blijven echter de kosten door de instellingen ter zake van beroepen van personeelsleden van de Gemeenschappen gemaakt, te haren laste.

HET HOF VAN JUSTITIE (Derde kamer),

rechtdoende:

1) Verwerpt het beroep.

2) Verstaat dat elk der partijen de eigen kosten zal dragen.

Everling Galmot Moitinho de Almeida

Uitgesproken ter openbare terechtzitting te Luxemburg op 2 oktober 1986.

De griffier
P. Heim

De president van de Derde kamer
U. Everling